

sig. Naar det ærede Medlem for Aarhus Amts 4de Valgkreds (J. Nielsen) kom ind paa at omtale en nem Maade at blive af med Præstetienden paa, fik jeg det Indtryk ved at høre paa ham, at han mente, man kunde undgaa alle Omsvøb ved blot at indskrænke det til, at Præstelønningen kunde svare til en vis bestemt Tiendeindtægt og derefter for Fremtiden udredes af Kommunekassen. Jeg tror nu ikke, at det vil gaa saa let, thi jeg kan tage et Eksempel, som det ærede Medlem er meget godt kendt med. I Skanderborg er Forholdet det, at Byen har Sognepræst sammen med Landsognet. Dette sidste betaler Tienden, medens Skanderborg By har noget, der hedder Præstepenge, der udgør et mindre Beløb. Men hvordan skulde saadanne to Kommuner, der ere fælles om en Præst, komme ud af det? Det bliver vist alligevel ikke saa let. Jeg tror; at det her foreliggende Forslag til syvende og sidst bliver det sundeste og rigtigste, og derfor vil jeg holde paa det. Vidtløftigheden for Administrationen, som den højtærede Finansminister var inde paa, lignede jo det Eksempel, det ærede Medlem for Thisted (N. Andersen) fremdrog forleden Dag med Hensyn til Skatteansættelsen. Det forekom mig, at der maa være noget overdrevent ved denne Vidtløftighed for Finansministeriets Vedkommende, og ville vi have en Afløsning gennemført ved Enighed mellem Faktorerne, maa disse ogsaa være enige om at give den fornødne Medhjælp. Ovre i min Valgkreds have vi en Skat, der noget ligner det, vi tale om her; det hedder kongelige Penge og er en Halvprocentsafgift, der svares af Købesummerne paa Gaardene. Nu er det ordnet saaledes, at enhver enkelt har sin Konto i Amtstuens Hovedbog og derfra er den ført ud i hans Skattebog. Nu kunde det jo ordnes saaledes ved en Afløsning af Tienden, at man tog det sognevis, og da Afgiften skal svares paa Amtstuen, skulde der selvfølgelig ogsaa udregnes, hvilket Beløb enhver enkelt skal tilsvare. Det vilde da være en Fordel, at de enkelte, som have deres Beløb udregnede i Skattebogen og Amtstuens Hovedbog, til enhver Tid vide, hvor meget de ere skyldige, og naar de havde Penge eller paa anden Maade kunde magte i kortere Tid at frigøre sig for Afgiften, skulde de ogsaa have Lov til at indbetale det hele. Det vilde jo simplificere Sagerne noget i Sammenligning med den Ordning at give Laan til hver enkelt, og Sikkerheden maatte jo være akkurat lige saa stor og lige saa god, naar Tiendepligten er sat i Pant.

Jeg kan, som jeg antydede, kun tilraade, at man ikke forandrer det foreliggende Forslag i nogen betydelig Grad, men at man lader det gaa sin Gang op til Landstinget, for at vi kunne faa at høre, hvad der derfra kan ventes. Naar vi hidtil have haft at gøre med Tiendeafløsningen, have vi skullet henvende os til Landbrugsministeriet. Den Mand, der nu staar i Spidsen for dette, er dog en Mand, hvis Fortid er knyttet saaledes til det arbejdende Landbrug, at han maa have Forstaaelse, Indsigt og Interesse i, at vi ogsaa kunde faa denne Sag ført igennem. Jeg hørte i Gaar den ærede Indenrigsminister udtale: „Vi ere jo alle Agrarer“. Han føjede rigtignok til: „i større eller mindre Grad“. Jeg mindes et Ord af Biskop Monrad fra den Tid, vi havde Rigsdag paa Christiansborg Slot. Han udtalte en efter min Mening rigtig god agrarisk Fordring, idet han sagde: „Hovedøjemedet“ — altsaa med de Forslag, der laa for — „er, at vi kunne faa fri Jord i fri Mands Haand!“ (*Berntsen*: „I fri Mands fri Haand!“) Ja vel! Kunde vi faa det foreliggende Forslag gennemført, synes jeg, at det var et Skridt henimod dette, og jeg vilde meget glæde mig derved.

J. Nielsen: Det ærede Medlem, som nu satte sig; kunde ikke rigtig forstaa, hvordan det skulde gaa til, naar en Landkommune havde Præst fælles med en Købstad, saaledes som det er Tilfældetovre ved Skanderborg. Det synes jeg ikke kan volde meget Bryderi, for naar Tienden bliver afløst, bliver der fastsat en bestemt Sum, som Kommunerne skulle betale aarlig, og hele Forskellen bliver da, at saaledes som Forslaget nu foreligger, vil kun det tiendepligtige Hartkorn komme til at betale dette Beløb, men naar det ordnes, som jeg ønsker det, ville alle Beboerne i den vedkommende Kommune, Skanderup-Stilling, blive fælles om at betale dette Beløb. Det er alt, hvad jeg ønsker, og det tror jeg ikke kan volde noget stærkt Bryderi.

Dinesen: Af de Bemærkninger, der her i Tinget ere gjorte om Enkeltheder i denne Sag, skal jeg kun udtale mig om en enkelt, der for øvrigt ikke i dette Øjeblik ligger for i Forslaget. Det er det Spørgsmaal, der rejstes af den meget ærede Finansminister; der omtalte, at der maatte et større Personale til i Ministerierne, naar en Lov som denne skulde gennemføres. Det har været min Forudsætning under dette Spørgsmaals Behandling, at det var